

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ενότητα #3: Η καταγραφή και αξιολόγηση της ανάπτυξης και μαθησιακής εξέλιξης των παιδιών - αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Διδάσκων: Γουργιώτου Ευθυμία
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα **Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα** (*Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece*)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Έφη Γουργιώτου

Το ενδιαφέρον για αξιολόγηση

Ξεκινά από:

🔔 τους σχεδιαστές των αναλυτικών προγραμμάτων

🔔 τους εκπαιδευτικούς

🔔 τους γονείς

Η αξιολόγηση των νηπίων στα προγράμματα του εξωτερικού

- Αναπτυξιακό – Αλληλεπιδραστικό Πρόγραμμα, Πρόγραμμα Υψηλών Στόχων, Δημιουργικό Πρόγραμμα, Reggio Emilia.
- Η αξιολόγηση των νηπίων αποτελεί ζωτική συνιστώσα που χαρακτηρίζει την υψηλή ποιότητα των προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης.
- Δεν είναι μόνο ένα εργαλείο κατανόησης και υποστήριξης της ανάπτυξης των μικρών παιδιών, είναι ουσιώδης παράμετρος για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων.
- Η αξιολόγηση στα προγράμματα αυτά γίνεται με παρατηρήσεις, ανάλυση του έργου των παιδιών και πληροφορίες από τους γονείς (άτυπες μορφές αξιολόγησης) (Ντολιοπούλου, 2000)..

Μορφές λεκτικής και μη λεκτικής αξιολόγησης των νηπίων από τους νηπιαγωγούς: Η εμπειρία από τα ελληνικά νηπιαγωγεία

Λεκτικές εκφράσεις:

Με αυθόρμητες κατατάξεις (π.χ. πρώτος, δεύτερος, κτλ.) μέσα στο σύνολο των παιδιών της τάξης.

- Με τη χρήση ενός συστήματος συμβόλων όπως αυτοκόλλητα με αστεράκια, φρούτα, ζωάκια, κ.τ.λ. που συνήθως «εισάγουν» από το νηπιαγωγείο κιόλας στη λογική της αξιοκρατίας και της επίδοσης.
- Με τη χρήση παρομοιώσεων (π.χ. τσακάλι, αετός, σπίρτο, κτλ.)
- Με την προσφυγή σ' ένα ηθικοπλαστικό λεξιλόγιο φρονηματιστικής λειτουργίας (π.χ. «καλός» ή «κακός» μαθητής).
- Με την επίκληση χαρακτηρολογικών στοιχείων (όπως π.χ. πρόθυμος, επιμελής, τεμπέλης, κτλ.) (Παπακωνσταντίνου, 1993).

Μη λεκτικές εκφράσεις

- Με βλέμματα, χειρονομίες, κινήσεις του σώματος, χρήση της φωνής τους και των παραγλωσσικών φαινομένων, οι οποίες ενισχύουν την αξιολογική τους κρίση.

Με φύλλα αξιολόγησης γνώσεων

(χωρίς συνάφεια και συνοχή μεταξύ τους, που πολλές φορές δεν έχουν διδαχθεί. Τα φύλλα διανέμονται ελεύθερα, οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας και συμπληρώνονται από τα νήπια χωρίς καμιά οδηγία και βοήθεια).

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) για το Νηπιαγωγείο

- Η αξιολόγηση των νηπίων ως **παιδαγωγική πράξη** είναι μια **διαρκής** διαδικασία, διάχυτη κατά τη διάρκεια της καθημερινής διδακτικής εργασίας, **διαμορφωτική** ως προς τους τρόπους και τις τεχνικές που την τεκμηριώνουν και με σαφήνεια προσανατολισμένη κατά κύριο λόγο στην «**ανατροφοδότηση** της εκπαιδευτικής διαδικασίας με στόχο τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης (ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, 2003)».

Βασικά ζητήματα που προσδιορίζουν την αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη

Τέσσερις είναι οι βασικές συνιστώσες της αξιολόγησης ως παιδαγωγικής πράξης:

- το παιδί-μαθητής,
- ο εκπαιδευτικός,
- ο θεσμός του νηπιαγωγείου και
- η πράξη της αξιολόγησης.

α. Το νήπιο

- **η σφαιρική του ανάπτυξη**

_είμαστε προσεκτικοί με τα στοιχεία εκείνα που σημαίνουν την **αλλαγή στην ανάπτυξή τους**.

_λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη μας τον παράγοντα **χρόνο**: δίνουμε χρόνο στην εμπειρία, δεν είμαστε ανυπόμονοι.

- **η αξιολόγηση είναι μέρος της μάθησης**

_είναι σημαντικό να συνδέουμε μια μάθηση που βρίσκεται σε εξέλιξη με την αξιολόγηση.

_είναι ενδιαφέρον να συνδέουμε το ίδιο το παιδί με την εξέλιξή του, αφού το ίδιο είναι ο **πρωταγωνιστής** της εξέλιξής του.

Η γνωστοποίηση μιας αξιολόγησης στο παιδί επιφέρει πάντοτε κάποια **αποτελέσματα**, τα οποία επιδρούν στην προσωπικότητά του.

Πίσω από το παιδί, υπάρχουν οι **προσδοκίες των γονιών**.

β. Ο/η εκπαιδευτικός

- Ποιες πληροφορίες και με ποιο τρόπο θα κοινοποιήσουμε στους γονείς; (ηθικό δίλημμα)
- Η αξιολόγηση είναι μία σημαντική πηγή **πληροφοριών**, είτε επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις, είτε τις τροποποιεί.
- Οι εκπαιδευτικοί έχουν **αξίες**, εκφρασμένες ή μη, οι οποίες αναφέρονται στα εκπαιδευτικά μοντέλα, στην επαγγελματική τους κουλτούρα, στον τρόπο που βλέπουν το νήπιο, το νηπιαγωγείο, την οικογένεια. Οι αξίες των γονέων δεν συμβιβάζονται πάντα με τις αξίες των εκπαιδευτικών με αποτέλεσμα οι πληροφορίες που κοινοποιούν να επιφέρουν **συγκρούσεις** μεταξύ τους.

γ.Το νηπιαγωγείο

- Η αξιολόγηση δημιουργεί παρεξηγήσεις όσον αφορά **την αποστολή** που έχει το νηπιαγωγείο.
- η ουσιαστική επικοινωνία, γύρω από το παιδί, μεταξύ σχολείου και γονέων, αντικαθίσταται από την παρουσία των **σχολικών συμβόλων** (κατασκευή και διανομή πανομοιότυπων εργασιών που ευχαριστούν τους γονείς).

δ. Η πράξη της αξιολόγησης

- **για ποιον γίνεται η αξιολόγηση;**

- για τον εκπαιδευτικό

- για τους γονείς

- για το παιδί

γιατί αξιολογούμε;

- για να συγκεντρώσουμε πληροφορίες

- για να βοηθήσουμε τα παιδιά να μάθουν

- για να δώσουμε αξία στο παιδί (και όχι να το απαξιώσουμε)

- για να συγκρίνουμε; να κρίνουμε;

*Τα ερωτήματα που πρέπει να θέτει ο εκπαιδευτικός
για τον εαυτό του από τη θέση του αξιολογητή
πριν εμπλακεί σε μια διαδικασία αξιολόγησης*

- ✓ Ποια είναι η κοσμοθεωρία μου, ποιες **αξίες** καθοδηγούν τις πράξεις μου στη ζωή;
- ✓ Ποια είναι η άποψή μου για τον «**Άλλο**», το παιδί, τους γονείς;
- ✓ Ποια είναι η αντίληψή μου για τη **μάθηση**; Έχω την αίσθηση ότι εμπλέκομαι μέσα σε αυτή τη μάθηση;
- ✓ Όταν πρόκειται να αξιολογήσω, ο **σκοπός** μου είναι να εκτιμήσω, να απαξιώσω, να μετρήσω, να κρίνω, να επιβεβαιώσω, να πληροφορήσω το μαθητή, έναν τρίτο, να εδραιώσω τη δύναμή μου, να βοηθήσω στη μάθηση;
- ✓ Πώς τοποθετώ τον εαυτό μου μέσα στο νηπιαγωγείο; (ως νηπιαγωγός, περιμένω από τα παιδιά.....)
- ✓ Όταν αξιολογώ βλέπω τον εαυτό μου περισσότερο ως **τεχνικό εμπειρογνώμονα** ή ως **παιδαγωγό**;
- ✓

- ✓ Όταν αξιολογώ, ακολουθώ ή δεν ακολουθώ κάποιους **ηθικούς κανόνες δεοντολογίας**;
- ✓ Στην αξιολόγηση, ποιο είναι το **status** που δίνω στον αξιολογούμενο;
- ✓ Ποιο είναι το **ιδανικό μου μοντέλο** (για το παιδί, το μαθητή);
- ✓ Τι ακριβώς **περιμένω** μέσα από μία πράξη, μία μάθηση;
- ✓ Είμαι σίγουρη ότι αυτή η προσδοκία μου είναι **θεμιτή**, είναι αδιαμφισβήτητη;
- ✓ Θεωρώ ότι το **αποτέλεσμα** της αξιολόγησης ως μία απαραίτητη κατάληξη, ένα μέσο για να τοποθετήσω μια επίδοση σε σχέση με αυτό που περίμενα;

- ✓ Όταν αξιολογώ, κάνω έναν **έλεγχο** σε σχέση με ένα αποτέλεσμα που περιμένω, σε μία επίδοση προσδιορισμένη εκ των προτέρων από άλλους;
- ✓ Όταν αξιολογώ, αναφέρομαι σε κάποια **κριτήρια** και είμαι σίγουρος/η για την αντικειμενικότητα της γνώμης μου;
- ✓ Αυτό που μ' ενδιαφέρει είναι η **αξία** της πράξης του παιδιού; Βρίσκομαι εκεί για να το **κρίνω** ή να το **βοηθήσω** να μάθει;
- ✓ Όταν αξιολογώ απλώς **παρουσιάζω** τα αποτελέσματα χωρίς να έχω ένα σημείο αναφοράς εκ των προτέρων;

Τι είναι η αξιολόγηση;

- Είναι μια διαδικασία **(1)** μέσα από την οποία προσδιορίζουμε**(2)**, συγκεντρώνουμε **(3)**, αναλύουμε **(4)** και παρουσιάζουμε **(5)** χρήσιμες πληροφορίες, **(6)**, οι οποίες μας επιτρέπουν να πάρουμε όλες τις δυνατές αποφάσεις **(7)**, προκειμένου να βοηθήσουμε το μικρό παιδί στην ολόπλευρη ανάπτυξή του **(8)**.

Σκοπός της αξιολόγησης των νηπίων

- η παρακολούθηση της μαθησιακής εξέλιξης και κοινωνικοποίησης των παιδιών.
- η αναβάθμιση του σχολικού περιβάλλοντος
- η βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης
- η βελτίωση της επαγγελματικής ικανότητας του εκπαιδευτικού
- η πρόβλεψη και αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων
- η καλλιέργεια ανταλλαγών και επικοινωνίας μεταξύ παιδιών οικογένειας και νηπιαγωγείου
- η επιβεβαίωση του έργου του νηπιαγωγείου (Ντολιοπούλου, Γουργιώτου, 2008).

Μορφές αξιολόγησης

- **Τυπικές**
 - σταθμισμένα ή μη τεστ, κ.ά,
 - σκοπός η μέτρηση και κατάταξη των παιδιών
- **Άτυπες ή εναλλακτικές μορφές**
 - πραγματοποιούνται μαζί με το παιδί προς όφελός του.
 - αποτελούν μέρος της καθημερινότητας της τάξης
 - τα παιδιά αξιολογούνται βάσει των πρωτογενών πηγών τους.
 - δίνεται έμφαση στη διαδικασία κατάκτησης της γνώσης.
 - αναδεικνύονται οι επικοινωνιακές δεξιότητες των παιδιών, η απόκτηση υπευθυνότητας μέσα από τη συλλογική εργασία, την έρευνα και την κριτική σκέψη.

Μορφές αξιολόγησης ως προς το χρόνο πραγματοποίησης

- Αρχική ή διαγνωστική
- Σταδιακή ή διαμορφωτική
 - Τελική ή συνολική

Μέθοδοι αξιολόγησης

- Η συστηματική παρατήρηση και καταγραφή
- Τα έργα των παιδιών
- Η ανάλυση περιεχομένου (π.χ. φακέλου εργασιών)
- Η αυτοαξιολόγηση (ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, 2003)

Τεχνικές συλλογής και καταγραφής παρατηρήσεων

- Κλίμακες ελέγχου
- Ανεκδοτικές εγγραφές
- Συνεντεύξεις
- Ημερολόγιο
- Σημειώσεις σχετικές με τις εργασίες των παιδιών
- Φωτογραφήσεις
- Μαγνητοφωνήσεις
- Η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση

Παρατηρώ

Καταγράφω

Ερμηνεύω

Παρεμβαίνω

Ο Φακέλος (portfolio) αξιολόγησης του νηπίου

Ο φάκελος αυτός είναι μια αποτύπωση της μαθησιακής διαδικασίας του νηπίου:

- Τι έμαθε και πώς;
- Πώς σκέφτεται, ερωτά, αναλύει, συνθέτει, παράγει, δημιουργεί;
- Πώς αλληλεπιδρά, διανοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά με τους άλλους;

(Gronlund, 1998, Grace and Shores, 1991).

Σε ποια θεωρία βασίζεται;

- Ο φάκελος αξιολόγησης ως προσέγγιση στηρίζεται στην οικολογική και κοινωνικό-δομιστική άποψη για την ανάπτυξη των παιδιών .
- Δίνει έμφαση στην σπουδαιότητα των αξιολογήσεων εκείνων που βασίζονται στην κατανόηση της επίδοσης ενός παιδιού σε διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα, όπως επίσης και στην ενεργητική συμμετοχή του παιδιού στη διαδικασία της αξιολόγησης (Ντολιοπούλου, Γουργιώτου, 2008).

Ο φάκελος αξιολόγησης χρησιμοποιείται για να ...

- δείξει την πρόοδο του παιδιού μέσα στο χρόνο και σε πραγματικά πλαίσια.
- παράσχει πληροφορίες για την αξιολόγηση του παιδιού, η οποία θα οδηγήσει στη λήψη αποφάσεων .
- δείξει την εξέλιξη του παιδιού σύμφωνα με το Αναλυτικό πρόγραμμα.
- αναδείξει το ταξίδι της μάθησης μέσα στο χρόνο, τις διαδικασίες και τα προϊόντα της .

Ο φάκελος αξιολόγησης

Τι είναι

- Ένα πλαίσιο με ξεκάθαρους στόχους, εργασίες και κριτήρια.
- Μια ευκαιρία να χρησιμοποιήσουμε πιο πολλούς, αυθεντικούς, βασισμένους στις επιδόσεις, δείκτες των ικανοτήτων των παιδιών.
- Μια συνεχής διαδικασία αξιολόγησης ενσωματωμένη στην διδασκαλία.
- Ένας ανοιχτός, προσβάσιμος, χώρος αποθήκευσης των εργασιών των παιδιών και των καταγραφών της μαθησιακής τους εξέλιξης.

Τι δεν είναι

- Ένας χώρος για «ό,τιδήποτε».
- Χώρος αποθήκευσης, ασύνδετων εργασιών.
- Μια φορά το χρόνο αξιολόγηση από ένα άτομο που δεν λαμβάνει μέρος στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ένας χώρος συλλογής δειγμάτων εργασίας των παιδιών.
- Ένας τρόπος να αποφύγει κανείς συμπεράσματα για τη μάθηση που δεν πέτυχε το προσδοκώμενο επίπεδο ποιότητας.

Τύποι φακέλων

Ο ατομικός (το ιατρικό ιστορικό του παιδιού, τα τηλέφωνα των γονέων του, συνεντεύξεις από τους γονείς, συστηματικές, ανεκδοτικές και τρέχουσες καταγραφές κ.ά.),

- **Ο μαθησιακός** (σημειώσεις, έργα του παιδιού, όπως ζωγραφιές, κατασκευές, αποτελέσματα της επίδοσής του, φωτογραφίες, μαγνητοφωνήσεις, κ.ά.),
- **Ο μεταβατικός** (επιλεγμένα, σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια (π.χ. ένα που δείχνει την πρόοδό του στη γραφή, ένα άλλο στις μαθηματικές δεξιότητες κ.ο.κ.).

Περιεχόμενο φακέλου αξιολόγησης

- Αυθεντικές εργασίες από τον φάκελο εργασιών του νηπίου (σχέδια, ζωγραφιές, χειροτεχνίες, δείγματα γραφής, κατασκευές) που έχουν κάποιο νόημα.
- Παρατηρήσεις – καταγραφές του εκπαιδευτικού, περιστασιακές σημειώσεις.
- Κλίμακες παρατήρησης (Προσοχή! Απαιτούνται γνώσεις και εμπειρία).
- Μαγνητοσκοπήσεις αφηγήσεων των παιδιών, βιντεοσκοπήσεις, φωτογραφίες, εκτυπώσεις από εργασίες στον υπολογιστή, κλπ..
- Πληροφορίες από γονείς, άλλους εκπαιδευτικούς.19/3/2014
1:14 μμ

Οργάνωση φακέλου

- α) γνωστικές περιοχές,
- β) στόχους,
- γ) θέματα ή
- δ) χρονολογική σειρά.

Οργάνωση του φακέλου

- Σχέδια εργασίας
- Ομαδικές εργασίες
- Ατομικές εργασίες
- Αυτοαξιολογήσεις
- Διάφορα

- Τι έχουν να μου πουν τα έργα των παιδιών για την εξέλιξή τους;
- Πώς αυτή η πληροφορία θα με βοηθήσει, προκειμένου να πάρω αποφάσεις για το πρόγραμμα που θα αναπτύξω και την εξατομικευμένη διδασκαλία;
- Πώς η διαδικασία επιλογής έργων των παιδιών θα βοηθήσει τα ίδια τα παιδιά στην κατανόηση της ανάπτυξής τους ;

Συνοδευτικά στοιχεία φακέλου

- Ονοματεπώνυμο νηπίου, ηλικία, διεύθυνση, τάξη, σχολική χρονιά
- Ημερομηνία εκτέλεσης της εργασίας, ώστε η νηπιαγωγός (ή άλλος) να παρακολουθεί τις αλλαγές στην εξέλιξη του νηπίου
- Τον τίτλο ή την περιληπτική περιγραφή της εργασίας
- Τους λόγους για τους οποίους το δείγμα εργασίας είναι σημαντικό
- Τις παρατηρήσεις επί της εργασίας της νηπιαγωγού, του νηπίου, των γονέων

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

- Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην αξιολόγηση με *φάκελο* είναι αυτός του βοηθού, του διευκολυντή, του συμβούλου, του υποστηρικτή, του προτύπου, του μέντορα και του συνερευνητή (Strickland, 1997).

Εξοικείωση των νηπίων με τον φάκελο αξιολόγησης

- Συζήτηση με τα νήπια για το **περιεχόμενο** και το **σκοπό** του φακέλου (επίδειξη φακέλου παλαιότερου συμμαθητή).
- Εξοικείωση των νηπίων με το **λεξιλόγιο** που συνοδεύει την τήρηση του φακέλου αξιολόγησης (συλλογή, επιλογή, κτλ.).
- Συζήτηση με τα παιδιά για τον **τρόπο** με τον οποίο μπορούν να εμπλουτίζουν τον φάκελό τους με την εισαγωγή εργασιών και τα κριτήρια με τα οποία θα επιλέγουν τις εργασίες τους.
- Συζήτηση για την εξεύρεση κατάλληλου **χώρου** διάθεσης των φακέλων έτσι ώστε η πρόσβαση των νηπίων σε αυτούς να είναι εύκολη και άνετη.

Η ενημέρωση του φακέλου μπορεί να γίνεται:

- α) από το ίδιο το νήπιο,
- β) από τους συμμαθητές τους
- γ) σε συνάντηση με τον εκπαιδευτικό,
- δ) σε συνεργασία με τους γονείς.

Βασικές αρχές για την οργάνωση των φακέλων αξιολόγησης των νηπίων

- ❑ Οι φάκελοι αποτελούν μια συστηματική, με κάποιο **σκοπό και νόημα συλλογή εργασιών του νηπίου** σε μία ή περισσότερες γνωστικές περιοχές.
- ❑ Οι μαθητές οποιασδήποτε ηλικίας ή επιπέδου μπορούν να μάθουν να επιλέγουν έργα τους και να τα τοποθετούν στο φάκελο όπως επίσης και να θέτουν συγκεκριμένα κριτήρια για την επιλογή τους.
- ❑ Οι συλλογές αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν έργα επιλεγμένα από εκπαιδευτικούς, νήπια, γονείς, φίλους των παιδιών.
- ❑ Σε κάθε περίπτωση οι φάκελοι αξιολόγησης πρέπει να αντανακλούν τις **καθημερινές** μαθησιακές δραστηριότητες των παιδιών.
- ❑ Οι φάκελοι πρέπει να έχουν χαρακτήρα **εξελικτικό** έτσι ώστε να δείχνουν τις προσπάθειες των παιδιών, την πρόοδό τους, και τις επιδόσεις τους καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- ❑ Οι φάκελοι αυτοί μπορούν περιέχουν διάφορους **υποφάκελους**.
- ❑ Οι επιλεγμένες εργασίες μπορεί να είναι μία **ποικιλία μέσων** και να είναι πολυδιάστατοι.

Αυτοαξιολόγηση νηπίου και αξιολόγηση συμμαθητών (ετεροαξιολόγηση)

Αυτοαξιολόγηση μαθητή

Η συμβολή της **αυτοαξιολόγησης** στην ανάπτυξη της **μεταγνωστικής** ικανότητας του νηπίου είναι καθοριστική.

- Μέσα από τη διαδικασία αξιολόγησης των συμμαθητών τα νήπια θα δουν και θα κρίνουν τις εργασίες των άλλων, θα συζητήσουν για τα κριτήρια αξιολόγησης, θα αποκτήσουν μέτρο σύγκρισης για τις δικές τους εργασίες και θα έχουν την ευκαιρία μέσα στην τάξη να παρουσιάσουν την εργασία τους, στηρίζοντας την άποψή τους σε συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας.

Αυτοαξιολόγηση μαθητή

- Περιοδική ανασκόπηση φακέλου σε συνεργασία νηπιαγωγού-νηπίου:
 - _Τι μου αρέσει περισσότερο σε αυτή την εργασία;
 - _Τι θεώρησα σημαντικό, όταν την εκτελούσα;
 - _Ποια διαδικασία ακολούθησα για να την εκτελέσω;
 - _Αν την αναθεωρούσα , τι θα άλλαζα;

ΠΡΟΤΕΡΗΜΑΤΑ

- Η σύνδεση με το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου (της τάξης),
- Η συνέχεια της μάθησης μεταξύ των τάξεων του νηπιαγωγείου,
- Η συνέχεια της μάθησης μέσα στο χρόνο,
- Η ευελιξία και εξατομίκευση και η συμμετοχή του παιδιού στη διαδικασία.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Διάθεση χρόνου εκ μέρους της νηπιαγωγού .
- Συμμετοχή και μεθοδευμένη εργασία προς την κατεύθυνση της παρατήρησης, της καταγραφής, της διαχείρισης και οργάνωσης των εγγραφών .
- Κατάλληλη επιμόρφωση.

Συμβουλευτικές οδηγίες για την ενσωμάτωση του φακέλου αξιολόγησης στην τάξη

- ❑ Όσο το δυνατόν περισσότερη ενημέρωση γύρω από την αυθεντική αξιολόγηση και τον φάκελο αξιολόγησης
- ❑ Συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη με συναδέλφους που μοιράζονται το ίδιο ενδιαφέρον.
- ❑ Αξιολόγηση περιορισμένου αριθμού παιδιών ώσπου να εξοικειωθείτε με τη διαδικασία της αξιολόγησης.
- ❑ Περιορισμός των παρατηρήσεων και καταγραφών στις απολύτως απαραίτητες.
- ❑ Αναγνώριση του εξελισσόμενου χαρακτήρα της αυθεντικής αξιολόγησης. Είναι μια διαδικασία πάντα υπό αλλαγή.
- ❑ Διασκεδάστε το! Χαρείτε, παρακολουθώντας τα νήπιά σας να μεγαλώνουν.

Η εμπλοκή των γονέων: το κλειδί για μια επιτυχημένη αξιολόγηση

Αρχική αξιολόγηση νηπίων

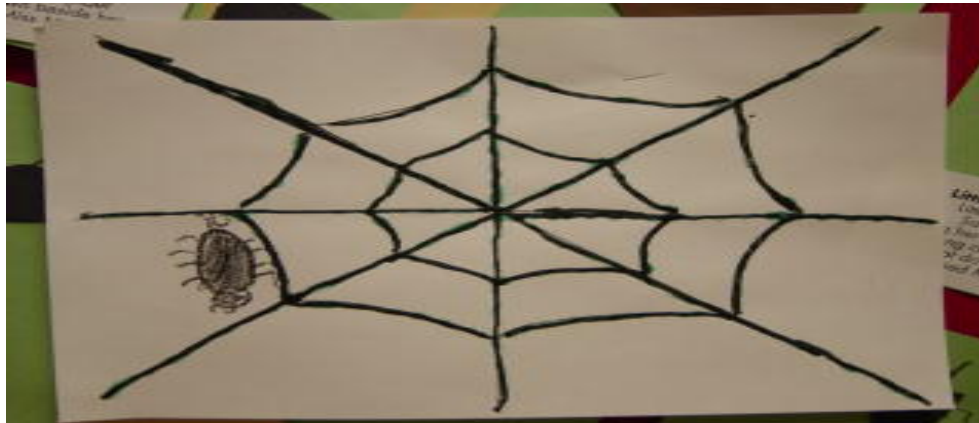

- Σε μια πρώτη συνάντηση με τους γονείς τους ζητάμε να μας συμπληρώσουν ένα **ερωτηματολόγιο** ή κάνουμε μια **συζήτηση** που αφορά τα ενδιαφέροντα και την προσωπικότητα του νηπίου.
- Το ερωτηματολόγιο αυτό ή η συζήτηση μαζί τους θα μας δώσει μια **αρχική εικόνα** των ενδιαφερόντων του παιδιού και της συνολικής του προσωπικότητας, των επιθυμιών και ανησυχιών των γονέων, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θέλουν να εμπλακούν μέσα στην τάξη.

Προσοχή...

- Αυτό που πρέπει να έχουμε στο νου μας όταν συνεργαζόμαστε με τους γονείς για την αξιολόγηση των παιδιών είναι ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να ενισχύεται **θετικά η σχέση των γονέων με τα παιδιά τους.**
- Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να αποσταθεροποιείται η εμπιστοσύνη τους προς τα παιδιά και τις ικανότητές τους, όπως επίσης και να μην **απαξιώνεται** η γλώσσα και η κουλτούρα της οικογένειας.

Πώς κοινωνούμε τα αποτελέσματα στους γονείς;

1. Αποτελεσματική επικοινωνία
2. Αντικειμενικότητα
3. Κατανόηση των ανησυχιών της κάθε οικογένειας
4. Έμφαση στις λύσεις και όχι στις αιτίες
5. Προτεινόμενες δράσεις
6. Αμοιβαία εμπιστοσύνη

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

2. Βαθμός προσαρμογής στη διαφορετικότητα

- ▲ Μπόρεσε να απαντήσει όλη η ομάδα των νηπίων;
- ▲ Η οργάνωση της δραστηριότητας επέτρεψε στον εκπαιδευτικό να βοηθήσει σωστά όλους τους μαθητές του;

Διαφοροποιημένη αξιολόγηση

3. Κινητοποίηση και κλίμα δουλειάς

- ▲ Ήταν σαφές το νόημα της δραστηριότητας, το τι και για ποιο σκοπό γίνεται;
- ▲ Επικρατούσε σεβασμός κατά τη διάρκεια της εργασίας;
- ▲ Υπήρξε συμμετοχή και ενδιαφέρον;

- ▲ Μπόρεσε να παρακολουθήσει από κοντά πώς πραγματοποιήσαν τη δραστηριότητα οι μαθητές;
- ▲ Βοήθησε τους μαθητές;
- ▲ Ενθάρρυνε την αυτονομία τους;
- ▲ Η νηπιαγωγός έμαθε πως να κάνει αυτό το είδος της δραστηριότητας καλύτερα σε κάποια άλλη ευκαιρία;

Αυτοαξιολόγηση παρέμβασης εκπαιδευτικού

- **Οικοδόμηση αμοιβαίων σχέσεων**
- **Σχεδιασμός και οργάνωση αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος**
- **Εξασφάλιση της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών**
- **Διαρκής ενημέρωση πάνω σε θέματα προσχολικής εκπαίδευσης**
- **Υποστήριξη σταθερών επαγγελματικών προτύπων**

Στόχος 1^{ος}: Οικοδόμηση αμοιβαίων σχέσεων

- Σχημάτισα θετικές σχέσεις εμπιστοσύνης με κάθε παιδί μέσα στο χρόνο.
- Σχημάτισα θετικές σχέσεις εμπιστοσύνης με την οικογένεια κάθε παιδιού προκειμένου να υποστηρίξω την ανάπτυξη και πρόοδο του παιδιού.
- Συνεργάστηκα με συναδέλφους και αντιπροσώπους της κοινότητας προκειμένου να υποστηρίξω τα παιδιά και τις οικογένειες.
- Σχεδίασα και υλοποίησα ένα πρόγραμμα δραστηριοτήτων το οποίο απαντούσε στις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους.

Στόχος 2^{ος}: Σχεδιασμός και οργάνωση αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος

- Παρατήρησα συστηματικά τα παιδιά και προχωρούσα στην εξατομίκευση του προγράμματος ανάλογα με τις παρατηρήσεις.
- Δημιούργησα ένα ζεστό και φιλόξενο περιβάλλον το οποίο υποστήριξε την ανάπτυξη των παιδιών.
- Εξασφάλισα την ασφάλεια και υγεία των παιδιών μέσα από το πρόγραμμα που σχεδίασα.
- Οδήγησα τα παιδιά σε θετικές συμπεριφορές.

Στόχος 3^{ος}: Εξασφάλιση της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών

- Χρησιμοποίησα τις απλές καθημερινές δραστηριότητες για την εξέλιξη και μάθηση των παιδιών.
- Σχεδίασα δραστηριότητες που διευκόλυναν την ανάπτυξή τους.

Στόχος 4^{ος}: Διαρκής ενημέρωση πάνω σε θέματα προσχολικής εκπαίδευσης

- Συμμετείχα σε επιμορφώσεις για την διεύρυνση των γνώσεων και ικανοτήτων μου.
- Συμμετείχα σε επαγγελματικούς οργανισμούς σχετικούς με την προσχολική εκπαίδευση.
- Παρατήρησα συναδέλφους που είχαν κατακτήσει νέες επιτυχημένες τεχνικές και προσεγγίσεις.

Στόχος 5^{ος}: Υποστήριξη επαγγελματικών σταθερών προτύπων

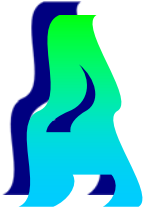
- Ακολούθησα τους κανόνες ηθικής δεοντολογίας σε όλες τις συμφωνίες μου με τα παιδιά, τις οικογένειες των παιδιών, τους αντιπροσώπους της κοινότητας.
- Σεβάστηκα την εχεμύθεια και εμπιστοσύνη των γονέων και των παιδιών
- Επέδειξα σεβασμό σε όλα τα παιδιά και τις οικογένειές τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προβλήματα και δυσκολίες!!!

- Το βασικότερο πρόβλημα που μπορεί να αντιμετωπίσει ο παιδαγωγός σε σχέση με τη διαδικασία της αξιολόγησης είναι να **συνδυάσει** τον ρόλο του ως βοηθός, συνεργάτης, διαμεσολαβητής, διευκολυντής και συνερευνητής του παιδιού κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, με τον ρόλο του **συμμετοχικού παρατηρητή που καταγράφει**.

- « ξιολογώ, σημαίνει δίνω αξία, ανοίγω **διάλογο** με το παιδί, την οικογένεια, τους **συναδέλφους**» (Γιουχ, 1997)

Δείξε μου πώς αξιολογείς

να σου πω πώς διδάσκεις

«**A**ξιολογώ, σημαίνει προβληματίζομαι ως προς την αποτελεσματικότητα της δουλειάς μου και την εγκυρότητα των γνώσεων που κοινωνώ στους μαθητές μου» (Γιουχ, 1997).

- **Αξιολογώ**, σημαίνει ενθαρρύνω το μικρό παιδί να δίνει ένα **νόημα** στις πράξεις του και τα δημιουργήματά του» (Γιουχ, 1997).

Διαφοροποιημένη και διαμορφωτική αξιολόγηση

Μεταμόρφωση

Της αντίληψης του νηπίου για τον κόσμο

Των διαδικασιών οργάνωσης της παιδαγωγικής πράξης

Του τρόπου πρόσβασης όλων των κοινων. ομάδων στο
νηπιαγωγείο

Της εξέλιξης του Θεσμού του νηπιαγωγείου

Της εξέλιξης της κοινωνίας

- «**Αξιολογώ**, σημαίνει, δημιουργώ **γέφυρες** ανάμεσα στην παιδαγωγική και την ανάπτυξη, κυρίως στο νηπιαγωγείο: δεν αρκεί να προσδοκούμε ότι το παιδί έφτασε στο προβλεπόμενο στάδιο ανάπτυξης, ούτε να υπολογίζουμε στην πολιτιστική του κληρονομιά και στα έμφυτα χαρίσματά του. Η πρόκληση για ένα **δημοκρατικό σχολείο** είναι να αναπτύξουμε όσο το δυνατό καλύτερα τις δυναμικές όλων των παιδιών, να τα οδηγήσουμε στην επιτυχία. Η αξιολόγηση δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι ένα χρήσιμο **εργαλείο**, το οποίο πρέπει να μάθουμε να το χρησιμοποιούμε σωστά προκειμένου να συνδέσουμε συνεκτικά την εκπαίδευση με την παιδαγωγική και τη διδακτική» (Γιουχ, 1997).

Η διαδικασία της αξιολόγησης

Τρία στοιχεία που θα βοηθήσουν τον εκπαιδευτικό να ξεκινήσει:

- α) η ενσωμάτωση της αξιολόγησης στη διδασκαλία,
- β) η ανάπτυξη ενός σχεδίου αξιολόγησης,
- γ) η οργάνωση των φακέλων και των φύλλων αξιολόγησης.

Τα στάδια της αξιολόγησης

- Η προετοιμασία
- Ο σχεδιασμός/προγραμματισμός
- Η υλοποίηση
- Η ερμηνεία και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων
- Η κοινοποίηση αυτών στους γονείς

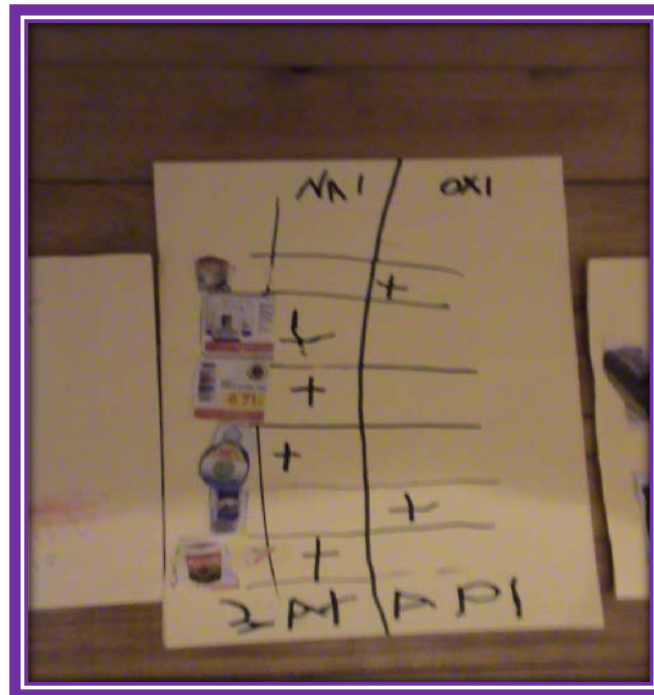
A. Η προετοιμασία

- Σκοπός και στόχοι αξιολόγησης
- Χώρος, υλικά, διάρκεια αξιολόγησης
- Συζήτηση με συναδέλφους

Η ενσωμάτωση της αξιολόγησης στη διδασκαλία

- Σταδιακή προσπάθεια
- Καταγραφή σημειώσεων κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων.

2. Η ανάπτυξη ενός σχεδίου αξιολόγησης

ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....2006

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Αρχική αξιολόγηση...

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ/ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: Γλώσσα.....

Τι αξιολογώ	Πότε αξιολογώ	Διαδικασία καταγραφής
Προφορικό λόγο: Προφορικές και επικοινωνιακές δεξιότητες	15/ Δεκεμβρίου	Κλείδα παρατήρησης

3. Η οργάνωση των φακέλων και φύλλων αξιολόγησης

- Ταξινόμηση μέσα στους φακέλους σύμφωνα με κάποια κριτήρια
- Ταξινόμηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα και πριν την συνάντηση με τους γονείς

Η ανάλυση, ερμηνεία και κατανόηση του νοήματος των ευρημάτων της αξιολόγησης

- (1) Η διασφάλιση της αυθεντικότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων και
- (2) Η κατανόηση του τι αυτά τα δεδομένα σημαίνουν.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Σεπτέμβριο-αρχές

Συνεχής συλλογή στοιχείων

_Ανεκδοτικές εγγραφές, διαγράμματα συμμετοχής, φύλλα παρατήρησης

_Φωτογραφίες

_Δείγματα εργασιών του παιδιού

Φεβρουάριο-αρχές

Συνεχής συλλογή στοιχείων

Ανεκδοτικές εγγραφές διαγράμματα συμμετοχής, φύλλα παρατήρησης,

_Φωτογραφίες

_Δείγματα εργασιών

Μέσα- ως τέλος Δεκεμβρίου

Συμπλήρωση της συλλογής με:

_Αγαπημένα, φίλους, οικογένεια (μια καταγραφή για το κάθε ένα)

_Αναπτυξιακές κλίμακες (επτά τουλάχιστον)

Μέσα -ως τέλος Απριλίου

Συμπλήρωση της συλλογής με:

_Αγαπημένα, φίλους, οικογένεια (μια καταγραφή για το κάθε ένα)

_Αναπτυξιακές κλίμακες (επτά τουλάχιστον)

Ιανουάριο

_1^η & 2^η εβδομ.: Αναστοχασμός εκπαιδευτικού

_3^η & 4^η εβδομ.: Συναντήσεις με γονείς

Μάιο

_1^η & 2^η εβδομ.: Αναστοχασμός εκπαιδευτικού

_3^η & 4^η εβδομ.: Συναντήσεις με γονείς

Γ.Η υλοποίηση

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Αναπτυξιακές κλίμακες
- Συνεντεύξεις γονέων
- Πορτρέτα παιδιών
- Δείγματα εργασίας παιδιών
- Μαγνητοσκοπημένες εγγραφές
- Ανεκδοτικές εγγραφές
- Τα ιστογράμματα

(1) Αναπτυξιακές κλίμακες

- Όταν τα παιδιά ξεκουράζονται ή είναι διάλλειμα
- Τρεις φορές το χρόνο (Φθινόπωρο, Άνοιξη, Χειμώνα)
- Η κλίμακα πρέπει να είναι αντικειμενική
- Να συνδυάζεται και με άλλες τεχνικές

Κλείδα παρατήρησης στις φυσικές επιστήμες

- Το παιδί χρησιμοποιεί όλες τις αισθήσεις του;
- Σημειώνει τις αλλαγές που συμβαίνουν σε ένα αντικείμενο μέσα στο χρόνο;
- Καταγράφει παρατηρήσεις με διάφορους τρόπους;
- Συγκρίνει/αντιπαραθέτει υλικά ή/και γεγονότα;
- Κάνει υποθέσεις σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του;
- Ρωτάει ερωτήσεις του τύπου «τι θα γινόταν αν»;
- Δίνει ερμηνείες σε ερωτήσεις του τύπου «γιατί...»;
- Πειραματίζεται;
- Χειρίζεται υλικά με νέους τρόπους;
- Δείχνει ενδιαφέρον για τα φυσικά φαινόμενα;
- Αναφέρεται σε εμπειρίες του από το φυσικό περιβάλλον;
- Προσφέρει πληροφορίες και απαντάει σε ερωτήσεις;

Κλείδα παρατήρησης για την αξιολόγηση προφορικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων

1. Το παιδί συμμετέχει σε συζητήσεις;
2. Ζητάει το λόγο για να μιλήσει;
3. Περιμένει τη σειρά του για να μιλήσει;
4. Υπερασπίζεται την άποψή του μέσα σε μια συζήτηση;
5. Ακούει τον παιδαγωγό του κατά τη διάρκεια συμμετοχής του σε συλλογικές διαδικασίες;
6. Ακούει προσεκτικά τα άλλα παιδιά;
7. Παίρνει το λόγο, παρακινούμενο από τον παιδαγωγό, σε μια διαπροσωπική συζήτηση μαζί του;
8. Παίρνει το λόγο, παρακινούμενο από τον παιδαγωγό, σε μια συζήτηση μικρής ομάδας;
9. Παίρνει το λόγο, παρακινούμενο από τον παιδαγωγό, σε συζητήσεις στην «παρεούλα»;
10. Παίρνει το λόγο, αυθόρμητα, σε μια διαπροσωπική συζήτηση μαζί του;
11. Παίρνει το λόγο, αυθόρμητα, σε μια συζήτηση μικρής ομάδας;
12. Παίρνει το λόγο, αυθόρμητα, σε συζητήσεις στην «παρεούλα»;
13. Σε μια συζήτηση, λαμβάνει υπόψη ότι έχει προειπωθεί;
14. Παραμένει στη συζήτηση, χωρίς να αλλάζει αντικείμενο;

Κλείδα παρατήρησης για την αξιολόγηση της χρήσης και της εφαρμογής των μαθηματικών εννοιών

1. Το παιδί ξέρει να μετράει;
2. Κάνει εκτιμήσεις;
3. Ξέρει να ποσοτικοποιεί αντικείμενα και πληροφορίες (με καταγραφές, γραφήματα κλπ);
4. Αναγνωρίζει αριθμητικές σχέσεις;
5. Αναγνωρίζει εύκολα τα σχήματα;
6. Συναρμολογεί με επιτυχία παζλ;
7. Χρησιμοποιεί τη φαντασία του για να απεικονίσει και να αντιληφθεί νοερά ένα πρόβλημα;
8. Επικεντρώνεται στη συνολική δομή ενός προβλήματος και όχι στα μέρη του;
9. Εξάγει λογικά συμπεράσματα;
10. Γενικεύει κανόνες;
11. Αναπτύσσει και χρησιμοποιεί στρατηγικές;

(2)Συνεντεύξεις με τα παιδιά

- Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού
- Εξασφάλιση οικείου περιβάλλοντος
- Αυξανόμενος βαθμός δυσκολίας ερωτήσεων
- Κατανοητές ερωτήσεις
- Τροποποίηση αυτών όταν δεν έχουμε απάντηση

Παράδειγμα συνέντευξης με νήπιο γύρω από την ενασχόλησή του με τον γραμματισμό στο σπίτι

Ερωτήσεις	Απαντήσεις
<p>_Έχεις βιβλία στο σπίτι σου; _Ποιος σου τα διαβάζει;</p> <p>_Ποιο είναι το αγαπημένο σου βιβλίο; _Μπορείς να μου πεις την ιστορία;</p> <p>_Έχεις περιοδικά στο σπίτι σου; _Ποιος σου τα διαβάζει αυτά;</p> <p>_Ποια περιοδικά διαβάζεις;</p>	<p>_Ναι. _Η μαμά μου και ο μπαμπάς μου και η αδελφή μου. _Είναι ένα βιβλίο με δεινόσαυρους. _Είναι μεγάλη ιστορία και έχει πολλά κεφάλαια. _Όλο το βιβλίο είναι τόσο χοντρό (και δείχνει με το δάχτυλό του το πάχος του βιβλίου). _Ναι, χιλιάδες. _Όλη η οικογένεια, η μαμά, ο μπαμπάς και η αδελφή μου. _Δεν γνωρίζω τα ονόματα.</p>

(3) ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ

- Σε μια ήσυχη γωνιά
- Χωρίς την παρουσία των παιδιών
- Τρεις φορές το χρόνο

Αξιολόγηση της επίδοσης «Πράγματα που κάνει το παιδί μου στο σπίτι»

- **Όνομα παιδιού:** Κωνσταντίνα **Παρατηρητής:**
Μητέρα
- **Περίοδος παρατήρησης:** 1/5/2005-30/5/2005 Τρώει η Κωνσταντίνα κανονικά; Ναι.
- Ποιες τροφές προτιμά περισσότερο; Τηγανιτές πατάτες-τοστ.
- Υπάρχουν τροφές που δεν της αρέσουν; Όχι.
- Χρησιμοποιεί πιρουνί ή κουτάλι; Ναι.
- Μόνη της; Όχι. Κόβω τις πατάτες και η Κωνσταντίνα τις παίρνει με τα δάχτυλά της.
- Πίνει από την κούπα της μόνη της; Ναι.
- Υπάρχουν άλλα πράγματα που έμαθε να κάνει;

Φύλλο συνέντευξης γονέων

Παιδί _____

Ημερομηνία _____

Γονέας _____

Ευχαριστώ που μου εμπιστεύεστε το παιδί σας αυτή τη χρονιά. Θα είναι μια σημαντική χρονιά για όλους μας. Ήδη διαπίστωσα ότι ο _____ έχει κάνει πολλούς φίλους μέσα στην τάξη.

1. Πέστε μου λίγα λόγια για την οικογένειά σας;
2. Ποια είναι τα ενδιαφέροντα της οικογένειας, πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας;
3. Δουλεύετε και οι δύο γονείς; Με τι ασχολείστε; Πόσες ώρες δουλεύετε;
4. Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα που πρέπει να γνωρίζω για το παιδί σας;
5. Πέστε μου για τις συνήθειές του όσον αφορά το φαγητό και τον ύπνο;
6. Είναι συνεργάσιμος στο σπίτι;
7. Θα μπορούσατε να μου περιγράψετε μερικά από τα δυνατά του σημεία, καθώς και κάποιες από τις αδυναμίες του;
8. Πιστεύετε ότι το παιδί σας έχει αυτοπεποίθηση, είναι αυτόνομο, είναι ευτυχισμένο;

(4) Πορτρέτα παιδιών

- Τα παιδιά ζωγραφίζουν τον εαυτό τους.
- Αποδεχόμαστε όλες τις προσπάθειες.
- Τρεις φορές το χρόνο
- Προσθέτουμε το όνομα του παιδιού, την ηλικία του, την ημερομηνία κατασκευής της εργασίας.

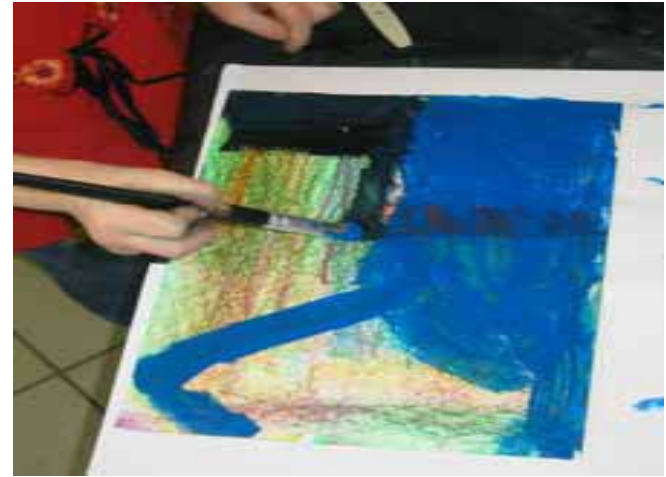

- Η τέχνη των παιδιών εκφράζει τη σκέψη και τη γνώση τους για τον κόσμο.
- Καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν και αντιλαμβάνονται περισσότερο για τον κόσμο, κατακτούν νέες έννοιες και τα σχέδιά τους αναπαριστούν περισσότερες λεπτομέρειες από τον κόσμο.

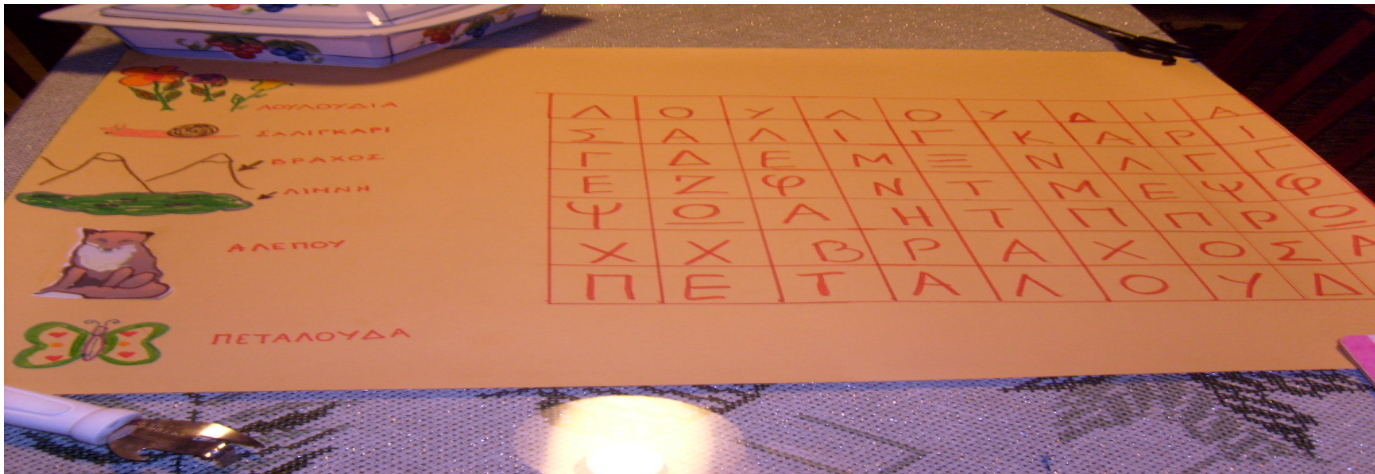
(5) Δείγματα εργασίας παιδιών

- Αποθηκεύουμε ένα έργο το μήνα και πάντα σε συμφωνία με το παιδί.
- Αντιπροσωπευτικά από όλα τα είδη εργασίας (ζωγραφική, κολλάζ, γραφή, κ.ά.)

(6) Φωτογραφίες

- Χρησιμοποιούνται για την καταγραφή όλων των τομέων ανάπτυξης
- Για την αυτοαξιολόγηση των παιδιών
- Για την ενημέρωση των γονέων
- Μερικές φωτογραφίες τη βδομάδα
- Σειρά φωτογραφιών για αναπαράσταση μιας δραστηριότητας (φρουτοσαλάτα)

(7) Μαγνητοφωνήσεις

- Καταγράφονται αφηγήσεις ιστοριών, συζητήσεις, κ.ά
- Ο εκπαιδευτικός περιγράφει το πλαίσιο καταγραφής
- Χρειάζεται περαιτέρω επεξεργασία από τους εκπαιδευτικούς, πριν παρουσιαστούν στους γονείς.

(8) Ανεκδοτικές εγγραφές

- Καταγράφουμε τα δεδομένα όσο το δυνατόν γρηγορότερα, μετά τη στιγμή που συμβαίνουν.
- Περιγράφουμε με κάθε λεπτομέρεια το πλαίσιο όπου συνέβη το περιστατικό και τους ακριβείς διαλόγους.
- Να καταγράφουμε σε τρίτο πρόσωπο και με αντικειμενικότητα.

Παράδειγμα επίσημης ανεκδοτικής καταγραφής

Όνομα παιδιού: Στεφανία

Ημερομηνία:5/9

Ηλικία:5

Ημερομηνία:15-9-2005

Χώρος: Νηπιαγωγείο

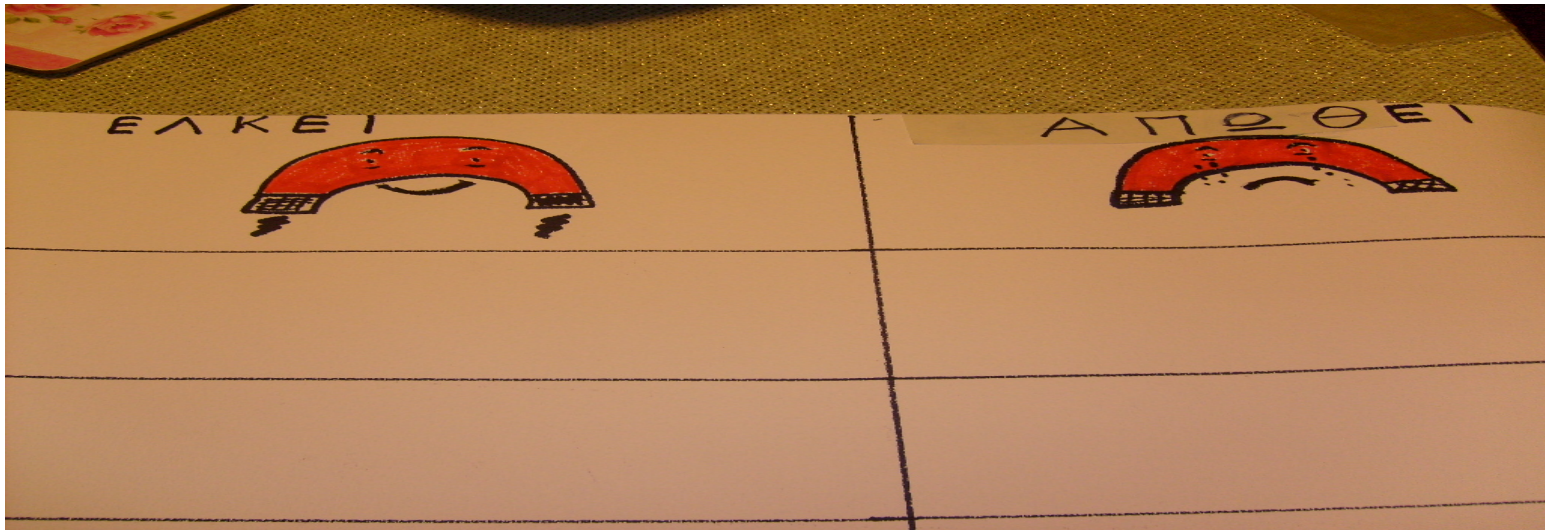
Εκπαιδευτικός: Κατερίνα

Αναπτυξ. περιοχή: Εγγραμματισμός.

- Γεγονός: Σήμερα η Στεφανία επέλεξε να διαβάσει, μόνη της, βιβλία στη γωνιά του κουκλόσπιτου. Αφιέρωσε μερικά λεπτά στο ξεφύλλισμα των βιβλίων « Ο Τριγωνοψαρούλης» και το «Βρωμοχώρι». Στη συνέχεια κάθισε στο πάτωμα, πήρε μια κούκλα στην αγκαλιά της και άρχισε να της διαβάζει την ιστορία.
- Σημειώσεις/Σχόλια:
- Είναι η πρώτη φορά που επέλεξε να ασχοληθεί μόνη της με κάποιο βιβλίο. Αν και όταν της το ζητάω συμμετέχει σε δραστηριότητες ανάγνωσης σε μικρές ομάδες, ίσως σήμερα αντιλαμβάνεται τον εαυτό της ως αναγνώστρια.

(9) Παιδαγωγικό ημερολόγιο

- Καταχώρηση σημειώσεων με αναλυτικές πληροφορίες σε βάθος χρόνου.
- Απαιτεί χρόνο και έντονη προσπάθεια για σύνδεση των πληροφοριών.

(1) Η διασφάλιση της αυθεντικότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων

- Πριν ο εκπαιδευτικός προχωρήσει στην ερμηνεία των δεδομένων, είναι σημαντικό να βεβαιωθεί ότι:
- Υπάρχουν αρκετά δείγματα εργασίας των παιδιών.
- Τα δείγματα είναι αντιπροσωπευτικά του σκοπού της αξιολόγησης.
- Τα δείγματα προέρχονται από διάφορες πηγές, μεθόδους και πλαίσια εργασίας.
- Οι πληροφορίες διακρίνονται για τη συνέπειά τους μέσα στο χρόνο.
- Τα τεκμήρια που συγκεντρώνονται αντιστοιχούν στην πραγματικότητα

(1) Η διασφάλιση της αυθεντικότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων

- σύγκριση των επιδόσεων του παιδιού σε δύο ή περισσότερες χρονικές στιγμές
- Σύγκριση όμοιων δειγμάτων εργασίας του παιδιού
- Αναζήτηση επαναλαμβανόμενων λαθών

(2) Η κατανόηση του τι αυτά τα δεδομένα σημαίνουν

- Αναλύοντας και προσπαθώντας να κατανοήσει τις πληροφορίες, χρησιμοποιεί τα παρακάτω βήματα:
- α) Διατυπώνει πολλαπλές υποθέσεις και ερμηνείες για τα πιθανά νοήματα αλλά τις κρατάει όλες ως προσωρινές,
- β) σκέφτεται γύρω από την επίδοση του παιδιού σαν ένα συγκεκριμένο σημείο πάνω σε μια κλίμακα αλλά σαν ένα διάστημα μέσα στο οποίο λειτουργεί και μαθαίνει,
- γ) συγκρίνει τα αποτελέσματα με τις αναπτυξιακές σταθερές και τους αντικειμενικούς στόχους που θέτει το πρόγραμμα, δ) αναλύει τις πληροφορίες για να αναδειχθεί η μαθησιακή διαδικασία

Αναλύοντας τα λάθη των παιδιών

- α) τα συστηματικά λάθη συχνά σημαίνουν ότι ένα παιδί δεν καταλαβαίνει έναν κανόνα, μια οδηγία ή ένα γεγονός.
- β) τα τυχαία λάθη συνήθως σημαίνουν ότι το παιδί κάνει εικασίες, επειδή δεν έχει γεγονότα ή κανόνες στους οποίους να βασιστεί.

Αναλύοντας τα λάθη των παιδιών

- Να αναλύει τα πιστεύω, τις γνώσεις και τις εμπειρίες των παιδιών
- Να αναλύει τις εξηγήσεις και περιγραφές των παιδιών

Παράδειγμα

- *Εκπαιδευτικός:* Γιατί πιστεύεις ότι μερικά αντικείμενα επιπλέουν;
- *Παιδί:* Έτσι επειδή επιπλέουν. Μια κούκλα μπορεί να επιπλέει επειδή είναι ελαφριά. Ένας χοντρός δεν μπορεί να επιπλέει.
- *Εκπαιδευτικός:* Ένας κοκαλιάρης επιπλέει;
- *Παιδί:* Ναι, γιατί είναι ελαφρύς.
- *Εκπαιδευτικός:* Ναι, αλλά ένα χοντρό άτομο είναι ελαφρύ;
- *Παιδί:* Όχι, το χοντρό άτομο μπορεί να επιπλέει αν κρατιέται. Το ξύλινο σπιτάκι δεν μπορεί να επιπλεύσει γιατί είναι βαρύ.

γ. Η χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης

- α) Ατομικές και ομαδικές στρατηγικές
- β) Στρατηγικές για ένα ή δύο παιδιά
- γ) Στρατηγικές για μια ομάδα παιδιών
- δ) Στρατηγικές για παιδιά διαφορετικών ηλικιών
- ε) Στρατηγικές για το σύνολο των παιδιών της τάξης

στ) Αλλαγές στην επιλογή και διευθέτηση υλικού

- Ποια υλικά χρησιμοποιούνται σπάνια από τα παιδιά;
- Ποια χρησιμοποιούνται συχνότερα;
- Η οργάνωση του χώρου επιτρέπει την ασφαλή μετακίνηση των παιδιών από γωνιά σε γωνιά και το ασφαλές παιχνίδι;
- Τα παιδιά επιλέγουν τα ίδια, παρόμοια ή διαφορετικά υλικά κάθε μέρα;
- Είναι σε θέση να αναζητούν, να βρίσκουν και να επανατοποθετούν τα υλικά στη θέση τους μόνα τους;
- Ποιες γωνιές και ποια υλικά προτιμούν τα αγόρια και ποια τα κορίτσια;
- Τα παιδιά επαναλαμβάνουν τα ίδια παιχνίδια, ή εφευρίσκουν καινούργια;

Η ενημέρωση των γονέων γύρω από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης

- Συστηματική ενημέρωση
- Πληροφορίες αξιόπιστες και ουσιώδεις
- Πληροφορίες καλά οργανωμένες
- Αφορμή για κοινό αναστοχασμό και προβληματισμό

Οι σημειώσεις-αναφορές

- Δεν περιέχουν επιστημονικούς όρους
- Δεν περιέχουν χαρακτηρισμούς-ετικέτες για τα παιδιά
- Δίνουν έμφαση σε ότι έχει κάνει και στο τι μπορεί ακόμη να κάνει

Βοηθάμε τους γονείς...

- να κατανοήσουν το μοναδικό τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται και μαθαίνει το παιδί τους,
- να κατανοήσουν τους στόχους του εξατομικευμένου προγράμματος που σχεδιάσαμε,
- να κατανοήσουν τρόπους χρήσεις των πληροφοριών της αξιολόγησης που μπορούν να διευκολύνουν τη μάθηση του παιδιού τους στο σπίτι .

Οι γενικές αρχές που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ένας εκπαιδευτικός θα κοινοποιήσει τα αποτελέσματα στους γονείς είναι:

Οι πληροφορίες

- α) παραβιάζουν τα δικαιώματα του παιδιού;
- β) παραβιάζουν τα δικαιώματα των γονέων;
- γ) καταπατούν τις αρχές για ίσες ευκαιρίες;
- δ) υποστηρίζουν την πολιτιστική κληρονομιά και γλώσσα του παιδιού;
- ε) ωφελούν το παιδί;
- στ) είναι σαφείς και ακριβείς;
- ζ) υποστηρίζουν τη μάθηση του παιδιού;
- η) υποστηρίζουν την ανάπτυξη του παιδιού;
- θ) είναι κατάλληλες για το κοινό που θα τις δεχτεί; (Harding & Meldon-Smith, 2000).

Ο αναστοχαστικός εκπαιδευτικός

- Τους τελευταίους μήνες ή ημέρες τι έχω μάθει για αυτό το παιδί που δεν γνώριζα προηγουμένως (ενδιαφέροντα, ικανότητες, χαρίσματα, δυσκολίες);
- Με ποιο τρόπο θα μοιραστήω καλύτερα αυτές τις πληροφορίες με τους γονείς;
- Πώς μπορώ να ενθαρρύνω τους γονείς να μοιραστούν μαζί μου ό,τι θεωρούν ότι είναι σημαντικό τόσο για το παιδί τους όσο και για την οικογένεια;
- Ποιες πληροφορίες θα μπορούσα να ζητήσω εκ μέρους τους οι οποίες θα με βοηθούσαν να θέσω στόχους και να σχεδιάσω ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα για το παιδί τους;
- Ποιες διδακτικές στρατηγικές λειτούργησαν αποτελεσματικά στην περίπτωση αυτού του παιδιού και ποιες όχι;
- Ποια στοιχεία του συνολικού προγράμματος που ακολουθώ θα αλλάξουν ως αποτέλεσμα του κοινού σχεδιασμού με την οικογένεια του κάθε παιδιού (Gronlund & Engel, 2001);.

ΦΟΡΜΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

- *Στη μέση της χρονιάς*

- Όνομα
παιδιού: _____

- Όνομα
γονέα: _____

- Ημερομηνία: _____

Στη συνάντηση με τους γονείς

- Άνοιξε τη συζήτηση με ένα θετικό σχόλιο
- Γνωρίζεις τόσο καλά πλέον το παιδί, που θα έχεις αρκετά θετικά στοιχεία να πεις γι αυτό.
- Έχεις αρκετά στοιχεία από το φάκελο εργασιών του παιδιού να δείξεις στους γονείς του και να τα σχολιάσεις μαζί του. Τέτοια στοιχεία μπορεί να είναι φωτογραφίες, χειροτεχνίες, είδη γραφής, μαγνητοφωνημένες εγγραφές που να τεκμηριώνουν τη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού, κλείδες παρατήρησης, ανεκδοτικές εγγραφές, κ.ά..

Στη συνάντηση με τους γονείς

- Εξήγησε ότι θα διατηρείς τα στοιχεία αυτά στο φάκελο αξιολόγησης του παιδιού αλλά θα τα δώσεις στους γονείς στο τέλος της σχολικής χρονιάς.
- Έχε μια λίστα με θετικά πράγματα να πεις στους γονείς.
- Συζητείστε στη συνέχεια γύρω από τις αδυναμίες του παιδιού , χωρίς να χαρακτηρίζεται και ετικετοποιείται το παιδί.

Στη συνάντηση με τους γονείς

- Δεν σχολιάζεις γύρω από προβλήματα και ζητήματα οικογενειακά.

Χρησιμοποιείς σχόλια που αφορούν την πρόοδο του παιδιού στις παρακάτω περιοχές

- Σκέψη λογική και επίλυση προβλήματος
- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες
- Γλώσσα και επικοινωνία
- Λεπτή-αδρή κινητικότητα
- Δημιουργική ανάπτυξη

Στη συνάντηση με τους γονείς

- Είναι η κατάλληλη στιγμή για να θίξεις προβλήματα και ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη και μαθησιακή εξέλιξη του παιδιού. Βρίσκεστε σχεδόν στη μέση της σχολικής χρονιάς και ίσως κάποια ιδιαίτερα προβλήματα να χρειάζονται τη συμβουλή τους, τη βοήθειά τους και την κατεύθυνσή τους.
- Αποφασίστε μαζί με τους γονείς πώς θα προχωρήσετε προκειμένου να λυθούν τα πιθανά προβλήματα.

Στη συνάντηση με τους γονείς

- Κλείσε τη συνάντηση με ένα υποστηρικτικό, θετικό σχόλιο και ευχαριστείστε τους γονείς για τον ερχομό τους στη συνάντηση και το ενδιαφέρον τους.

Από κοινού σχεδιασμός οικογένειας και εκπαιδευτικού

Συζητείστε σχέδια για περαιτέρω υποστήριξη. Γράψτε ιδέες για δραστηριότητες μέσα στην τάξη, την εμπλοκή της οικογένειας, και την υποστήριξη από τον εκπαιδευτικό. Προσθέστε τυχόν γενικότερα σχόλια.

• Εκπαιδευτικός

__ Προκειμένου να υποστηρίξω την καλλιέργεια δεξιοτήτων λεπτής κινητικότητας και γραφής στην Ιωάννα, θα τις δώσω περισσότερες ευκαιρίες να χρησιμοποιήσει όλα τα είδη γραφής, μολύβια, μαρκαδόρους, κηρομπογιές, ψαλίδια, κ.ά..

_ Θα συνεχίσω να ενθαρρύνω την Ιωάννα να χρησιμοποιεί τις γλωσσικές της ικανότητες. Θα δώσω όμως περισσότερη προσοχή στο να την συμβουλεύω να εκφράζει τον εαυτό της, ειδικά κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων.

• Μέλος οικογένειας

_ Η μαμά και ο μπαμπάς της Ιωάννας συμφώνησαν στο ότι πράγματι η Ιωάννα χρειάζεται περισσότερη βοήθεια στο πώς να κρατάει το μολύβι όταν θέλει να γράψει το όνομά της. Αποφάσισαν δε να φτιάξουν μαζί ένα «κουτί γραφής» για την Ιωάννα, το οποίο θα φυλάσσεται στην κουζίνα. Θα προτρέπουν έτσι την Ιωάννα να γράφει τα ψώνια, κ.ά....

Δυναμική αξιολόγηση: Φύλλο αξιολόγησης υποβοηθούμενης μαθησιακής δραστηριότητας

- **Δραστηριότητα:** _____ **Ημερομηνία:** _____
- Ήταν κατάλληλοι οι αρχικοί στόχοι της δραστηριότητας;
- Τα υλικά ήταν κατάλληλα για αυτή τη δραστηριότητα; Η δραστηριότητα ήταν ευχάριστη και ενδιαφέρουσα για το παιδί;
- Είχε νόημα για το παιδί;
- Το παιδί απέκτησαν άλλες δεξιότητες εκτός απ' αυτές του αρχικού στόχου;
- Πόσο καλά ο εκπαιδευτικός συνδύασε την δραστηριότητα με άλλες δραστηριότητες, άλλους χώρους, άλλους στόχους;
- Ποια είδη υποστήριξης που χρησιμοποίησε ο εκπαιδευτικός απέδωσαν καλύτερα;
- Τι πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω σε σχέση με την επιτυχημένη υλοποίηση αυτής της δραστηριότητας;

Δείξε μου πώς αξιολογείς

να σου πω πώς διδάσκεις

- «, ξιολογώ, σημαίνει προβληματίζομαι ως προς την αποτελεσματικότητα της δουλειάς μου και την εγκυρότητα των γνώσεων που κοινωνώ στους μαθητές μου» (Γιουχ, 1997).

- «**Αξιολογώ**, σημαίνει ενθαρρύνω το μικρό παιδί να δίνει ένα **νόημα** στις πράξεις του και τα δημιουργήματά του» (Γιουχ, 1997).

- «**Αξιολογώ**, σημαίνει, δημιουργώ **γέφυρες** ανάμεσα στην παιδαγωγική και την ανάπτυξη, κυρίως στο νηπιαγωγείο: δεν αρκεί να προσδοκούμε ότι το παιδί έφτασε στο προβλεπόμενο στάδιο ανάπτυξης, ούτε να υπολογίζουμε στην πολιτιστική του κληρονομιά και στα έμφυτα χαρίσματά του.
- Η πρόκληση για ένα **δημοκρατικό σχολείο** είναι να αναπτύξουμε όσο το δυνατό καλύτερα τις δυναμικές όλων των παιδιών, να τα οδηγήσουμε στην επιτυχία. Η αξιολόγηση δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι ένα χρήσιμο **εργαλείο**, το οποίο πρέπει να μάθουμε να το χρησιμοποιούμε σωστά προκειμένου να συνδέσουμε συνεκτικά την εκπαίδευση με την παιδαγωγική και τη διδακτική» (Γιουχ, 1997).

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης